

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1940 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om utrymningshjälp, m. m.

Genom en den 8 mars 1940 dagtecknad proposition, nr 148, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) **Förordning** **om utrymningshjälp.**

Härigenom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Då luftskyddsart eller annat område utrymmes i anledning av krig eller krigsfara, må genom statens försorg utrymningshjälp beredas i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Utrymningshjälp utgår in natura (*naturahjälp*) eller kontant (*kontanthjälp*) och må avse den tid utrymningen varar ävensom den tid, som efter utrymningsens upphörande skäligen åtgår för återflyttning.

Utrymningshjälp skall ej anses såsom fattigvård i annat fall än då hjälpen lämnats person, som mottagits till stadigvarande försörjning av fattigvårds-samhälle.

2 §.

Med *utrymningskommun* förstås i denna förordning den kommun, varest utrymning sker, och med *inkvarteringskommun* den kommun, varest uppehåll tages.

3 §.

Utrymningshjälp må utgå till den, vilken tillhör befolkningsgrupp, som av myndighet blivit i vederbörlig ordning ålagd eller uppmanad att i anledning av utrymningen bortflytta till annan kommun.

4 §.

Utrymningshjälp må meddelas allenast i den mån den hjälpsökande kan antagas sakna tillgång till bestridande av utgifterna för det eller de ändamål, som genom den sökta utrymningshjälpen skall tillgodoses, eller efter utgivande helt eller delvis av kostnaderna härför komma att sakna nödiga medel till

underhåll för sig och de sina. Vid prövning av hjälpbehovet skall hänsyn ej tagas till moderskapspenning, moderskapshjälp eller mödrahjälp, vartill sökande kan vara berättigad.

Vad i första stycket sägs gäller ej utrymningshjälp, som avser resa eller som utgår till barn tillhörande utrymd skolklass, ej heller utrymningshjälp för den enligt 14 § bestämda tiden efter ankomsten till inkvarteringskommunen.

Om naturahjälp.

5 §.

Naturahjälp meddelas genom att hjälptagaren kostnadsfritt eller till nedsatt kostnad erhåller *resa* till eller från inkvarteringskommunen eller i nämnda kommun *förplägnad, inkvartering* eller *sjukvård*.

6 §.

Naturahjälp i form av sjukvård omfattar erforderlig läkar- och sjukhusvård jämte läkemedel ävensom transport till eller från läkare eller vårdanstalt.

Om kontanthjälp.

7 §.

Kontanthjälp utgöres av *resebidrag, underhållsbidrag, hyresbidrag* och *sjukbidrag*.

8 §.

Resebidrag utgår för gäldande av kostnaden för resa från utrymningskommunen till inkvarteringskommunen eller åter.

9 §.

Underhållsbidrag, som ej utgår jämsides med förplägnad in natura, må för dag högst utgöra för ensam person, som fyllt sexton år, och för person, som förestår hushåll, en krona 75 öre samt för annan person, som fyllt sexton år, en krona och eljest 70 öre. Bidraget fastställles särskilt för varje person.

Åtnjutes förplägnad in natura, må underhållsbidrag utgå allenast till person, som fyllt sexton år, samt för dag utgöra högst 50 öre eller, om han har att draga försorg om barn, högst nämnda belopp, ökat med 25 öre för varje barn.

10 §.

Hyresbidrag utgår för gäldande av kostnaden för nödig bostad i inkvarteringskommunen. Bidraget må högst utgöra för ensam person, som fyllt sexton år, och för person, som förestår hushåll, 60 öre för dag samt för annan person 30 öre för dag. Bidrag till medlemmar i gemensamt hushåll fastställles för hushållet i dess helhet. Minskas antalet hushållsmedlemmar, må det oaktat bidraget under skälig tid utgå med oförändrat belopp.

Skulle, därest utrymning ej skett, bostadsbidrag jämlikt krigsfamiljebidragsförordningen uppenbarligen hava utgått till beredande åt hjälpsökande av bostad i utrymningskommunen, må det enligt första stycket bestämda hyres-

bidraget ökas med det belopp, som för nämnda fall skulle hava utgått i bostadsbidrag, eller sistnämnda belopp utgå jämsides med inkvartering in natura.

11 §.

Sjukbidrag utgår till gäldande av kostnader för sådana ändamål, som omförmälas i 6 §.

Om skyldighet att utföra eller söka arbete.

12 §.

För arbetsför person skall såsom villkor för erhållande av utrymningshjälp gälla skyldighet dels att utan ersättning utföra arbete, som föranledes av utrymningen eller de bortflyttades vistelse i inkvarteringskommunen, dels ock att, där så finnes skäligt, under den tid utrymningshjälp åtnjutes hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen anmäla sig såsom arbetssökande samt antaga lämpligt arbete, i den mån sådant erbjudes. Vad sist sagts gäller dock ej den, som på grund av vård om andra bortflyttade är hindrad att antaga arbete.

Om vad som förstas med lämpligt arbete gäller vad därom stadgas i förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

Om utrymningshjälpens handhavande m. m.

13 §.

Den centrala ledningen och övervakningen av frågor om utrymningshjälp samt om vidtagande av nödiga förberedande åtgärder härför utövas av den myndighet Konungen därtill utser.

De lokala åtgärderna med avseende å utrymningshjälpens förberedande och handhavande ombesörjas i utrymningskommun av dem, som utöva ledningen av luftskyddet inom kommunen, och i inkvarteringskommun av *inkvarteringsnämnd*, som därvid i fall varom Konungen särskilt stadgar står under närmare tillsyn av *inkvarteringschef*.

14 §.

Den, som önskar erhålla resa in natura eller resebidrag, eller som för de fjorton första dagarna efter ankomsten till inkvarteringskommunen önskar erhålla annan utrymningshjälp, har att därom göra *anmälan* i den ordning, som bestämmes, beträffande anmälan som sker innan vederbörande bortflyttat, av luftskyddschefen i utrymningskommunen och eljest av inkvarteringsnämnden i inkvarteringskommunen.

Den i 13 § första stycket angivna myndigheten må på framställning av inkvarteringsnämnd medgiva förlängning av den i första stycket angivna tid av fjorton dagar, under vilken utrymningshjälp må meddelas allenast efter anmälan.

15 §.

Den, som i annat fall än i 14 § sägs önskar erhålla utrymningshjälp, har att därom göra *ansökan* hos vederbörande inkvarteringsnämnd. För personer, som

i inkvarteringskommunen tillhöra samma hushåll, må ansökan göras av den, som förestår hushållet.

Ansökan skall för varje däri avsedd person innehålla uppgift om namn, yrke, födelsedag och bostadsadress i såväl utrymningskommunen som inkvarteringskommunen. Vid ansökan skall vara fogad en på heder och samvete avgiven *deklaration* rörande sökandens ekonomiska förhållanden, dock att sådan deklaration icke erfordras, då ansökningen avser barn tillhörande utrymd skolklass eller person, som av fattigvårdssamhälle mottagits till stadigvarande försörjning eller som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

Ansökan och deklaration skola vara avfattade i överensstämmelse med formulär, som fastställes av den i 13 § första stycket avsedda myndigheten.

16 §.

Då någon är i så trängande behov av utrymningshjälp i inkvarteringskommunen, att med behovets avhjälpande ej kan anstå, till dess inkvarteringsnämnden sammanträder, må nämndens ordförande meddela utrymningshjälp. Enahanda befogenhet må, enligt bestämmande av den i 13 § första stycket avsedda myndigheten, tilldelas annan ledamot av nämnden eller tjänsteman hos densamma. Om sålunda beviljad utrymningshjälp skall anmälan göras vid nämndens nästa sammanträde.

Inkvarteringsnämnd må utan särskild ansökan eller anmälan meddela utrymningshjälp, som ej utgår fortlöpande och ej heller i fråga om varje särskild hjälptagare är av större ekonomiskt värde.

17 §.

Då utrymning anbefalles eller då den i 13 § första stycket avsedda myndigheten eljest det föreskriver, skall myndighet, som meddelar utrymningshjälp, utfärda kungörelse om vad den som önskar erhålla sådan hjälp har att härför iakttaga.

18 §.

Beslut om meddelande av utrymningshjälp, som i 15 § avses, skall, där ej omständigheterna prövas föranleda, att hjälpen skall utgå för viss bestämd tid eller för bestridande av viss engångskostnad, innefatta, att hjälpen skall utgå tills vidare så länge utrymningen varar eller till dess inkvarteringsnämnden annorlunda bestämmer.

19 §.

Underhållsbidrag och hyresbidrag utbetalas i förskott för vecka. Efter medgivande av den i 13 § första stycket avsedda myndigheten må utbetalning ske jämväl för längre tidsperiod än vecka.

Inkvarteringsnämnd äger bestämma, att hyresbidrag skall av nämnden utbetalas direkt till hyresvärden. Är hjälptagaren inackorderad hos enskild, äger nämnden, när betalningsförsummelse av hjälptagaren därtill giver anledning, bestämma, att jämväl viss del av underhållsbidraget skall utbetalas till den, hos vilken han är inackorderad.

Avser ansökan om kontanthjälp flera hushållsmedlemmar, bör, där ej vad i andra stycket stadgas äger tillämpning eller eljest särskilda skäl föranleda till annat, utbetalning ske till den, som förestår hushållet.

20 §.

Har den, som åtnjuter utrymningshjälp, eller gentemot denne försörjningspliktig person erhållit avlönat arbete eller eljest högre inkomster eller hava hjälptagares ekonomiska förhållanden i övrigt väsentligt förbättrats, är hjälptagaren skyldig att till inkvarteringsnämnden anmäla förhållandet inom en vecka efter därom erhållen kännedom. Enahanda anmälningsskyldighet åligger honom vid ombyte av bostad eller vid intagning å sjukvårds- eller annan anstalt.

Har den, som förestår hushåll, sökt utrymningshjälp för flera hushållsmedlemmar, gäller för honom den i första stycket stadgade uppgiftsplikten samtliga med ansökningen avsedda personer.

21 §.

Har inkvarteringsnämnd genom anmälan enligt 20 § eller eljest erhållit kännedom om eller skäligen anledning antaga att väsentlig ändring ägt rum i hjälptagares ekonomiska förhållanden, åligger det nämnden att efter den utredning i ärendet, som må vara erforderlig, snarast möjligt företaga omprövning av hjälpbehovet.

Inkvarteringsnämnd må, där det finnes påkallat, förelägga hjälptagare att inkomma med ny deklARATION.

22 §.

Därest hjälptagare gör sig skyldig till olämpligt uppträdande mot myndigheter, anstaltspersonal, inkvarteringsvärdar eller andra, med vilka han i anledning av utrymningen kommer i förbindelse, vårdslöshet vid handhavande av annans egendom, liknöjdhet i fråga om tillsyn över minderåriga familjemedlemmar eller annan därmed jämförlig försummelse, må inkvarteringsnämnd minska de förmåner han genom utrymningshjälpen åtnjuter.

Har mellan inkvarteringsvärd och inkvarterad uppkommit allvarlig missämja, bör inkvarteringsnämnd söka anvisa annan inkvartering.

Om skyldighet att utgiva ersättning för utrymningshjälp.

23 §.

Skyldighet att ersätta statsverket erhållen utrymningshjälp föreligger:

a) för utrymningshjälp, avseende den enligt 14 § bestämda tiden efter ankomsten till inkvarteringskommunen, därest för tiden därefter ansökan om hjälp ej gjorts eller sådan ansökan icke bifallits, ävensom för utrymningshjälp, som föregått sådant beslut om hjälpens indragning, vilket ej föranletts av omständighet, som i 20 eller 21 § omförmäles;

b) för utrymningshjälp till barn tillhörande utrymd skolklass;

c) för utrymningshjälp till hustru eller till person, som icke fyllt sexton år, då hjälpbehovet orsakats av att i förra fallet mannen och i senare fallet föräldrar eller adoptant uppenbarligen ej fullgjort sin underhållsskyldighet mot hjälptagaren; samt

d) för utrymningshjälp, som erhållits genom sådant brottsligt förfarande, som i 35 § sägs.

Ersättningsskyldighet, som nu sagts, åligger i fall, som avses:

under a) den, som för egen del erhållit hjälpen, samt, i fråga om hjälp, som utgått till hustru eller person, som icke fyllt sexton år, i förra fallet mannen och i senare fallet föräldrar eller adoptant;

under b) barnets föräldrar eller adoptant;

under c) den, som åsidosatt underhållsskyldigheten; samt

under d) den, som genom det brottsliga förfarandet erhållit utrymningshjälp.

Ersättningsskyldigheten må ej göras gällande, därest den, mot vilken anspråket riktas, kan antagas sakna eller genom ersättningsskyldighetens utkrävande komma att sakna nödiga medel till underhåll för sig och de sina.

24 §.

Ersättningsskyldigheten för utrymningshjälp till barn tillhörande utrymd skolklass utgår med 70 öre för dag. Beloppet erlägges månadsvis i efterskott. Kan den underhållsskyldige icke fullgöra denna betalningsskyldighet, må den i 31 § angivna nämnden på ansökan helt eller delvis meddela honom befrielse därifrån; vid prövning av sådan ansökan skall vad i 23 § tredje stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

25 §.

Värnpliktig samt hans hustru och barn äro frikallade från ersättningsskyldighet, som i 23 § under a)—c) sägs, för utrymningshjälp, som åtnjutits av den värnpliktiges familj, medan den värnpliktige varit inkallad till värnpliktstjänstgöring. Vad om värnpliktig samt dennes hustru och barn sagts skall äga motsvarande tillämpning å annan vid krigsmakten tjänstgörande, som avlönas enligt de för värnpliktiga gällande grunder, samt dennes hustru och barn.

26 §.

För naturahjälp i form av resa föreligger ej ersättningsskyldighet.

Ej heller föreligger ersättningsskyldighet för sådan utrymningshjälp, som avses i 16 § andra stycket.

27 §.

Ersättning för förplägnad samt för därutöver möjligen utgående underhållsbidrag må sammanlagt ej bestämmas till högre belopp än som, därest dylik naturahjälp ej erhållits, skulle kunna hava utgått till hjälptagaren i underhållsbidrag. För inkvartering in natura må ej fastställas högre ersättning än som skulle kunna hava utgått i hyresbidrag jämlikt 10 § första stycket.

28 §.

Har utrymningshjälp, som icke avser resa, lämnats person, som mottagits till stadigvarande försörjning av fattigvårdssamhälle eller omhändertagits av barnavårdsnämnd, åligger det samhället eller den kommun, vars barnavårdsnämnd omhändertagit hjälptagaren, att härför till staten utgiva ersättning,

i den mån staten till följd av utrymningen fått vidkännas kostnader, som eljest skolat i första hand bestridas av samhället eller kommunen.

29 §.

Fråga om skyldighet att utgiva ersättning för utrymningshjälp eller om befrielse från sådan skyldighet upptages och prövas av en särskild nämnd (*utrymningshjälpsnämnd*).

30 §.

Utrymningshjälpsnämnd består av ordförande och två ledamöter. Sådana nämnder skola, då den i 13 § första stycket angivna myndigheten så förordnar, utses inom utrymningskommun till det antal och för det område nämnda myndighet bestämmer.

Ordförande i utrymningshjälpsnämnd jämte suppleant för denne skall utses av länsstyrelsen. Övriga ledamöter, envar jämte suppleant, skola utses av dem, som i allmänhet utöva kommunens beslutanderätt. Vid val av ledamöter och suppleanter skall tillses, att erfarenhet på den sociala behovsprövningens område blir företrädd inom nämnden. I fråga om valbarhet, rätt att avsäga sig uppdraget och beslutförhet skall i tillämpliga delar gälla vad som finnes stadgat angående pensionsnämnd. Över utrymningshjälpsnämnds beslut skall föras protokoll.

31 §.

Behörighet att pröva i 29 § angivna frågor tillkommer utrymningshjälpsnämnden för det område, från vilket vederbörande hjälptagare bortflyttat.

32 §.

Föreligger ersättningsskyldighet för utrymningshjälp, som icke avser kostnad för barn tillhörande utrymd skolklass, skall den myndighet, som meddelat hjälpen, hos den i 31 § angivna utrymningshjälpsnämnden yrka, att vederbörande åläggas betalningsskyldighet. Innan sådan skyldighet ålägges, skall den, mot vilken anspråket riktas, hava beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. Då betalningsskyldighet ålägges, skall utrymningshjälpsnämnden bestämma, att nämnda skyldighet, vid äventyr av indrivning, skall på närmare angivet sätt fullgöras sist å viss angiven dag eller med visst belopp för vecka eller månad.

Beslut om åläggande av betalningsskyldighet skall tillställas den ersättningsskyldige. Erläggas ej beloppet å fastställd tid, skall indrivning därav ske i den ordning, som är stadgad beträffande kronoutskylder, dock att föreskriften om skyldighet att erlägga indrivningsavgift ej skall äga tillämpning.

33 §.

I fråga om ersättningsskyldigheten för utrymningshjälp till barn tillhörande utrymd skolklass har vederbörande utrymningshjälpsnämnd att, i samband med prövning av ansökningar enligt 24 § och med ledning av erhållna upp-

gifter rörande meddelad utrymningshjälp, fastställa ersättningslängd och hålla densamma, efter därom utfärdad kungörelse, tillgänglig för granskning under tjugu dagar.

Ersättningsbelopp, som ej erlægges inom stadgad tid, skall indrivnas i den ordning, som är stadgad i fråga om kronoutskylder, dock att indrivningsavgift ej skall utgå.

34 §.

Fråga om åläggande av ersättningsskyldighet enligt 28 § för fattigvårds-samhälle eller kommun prövas på framställning av den myndighet, som meddelat utrymningshjälpen, av länsstyrelsen i det län, som samhället eller kommunen tillhör.

Om ansvar.

35 §.

Har någon åsidosatt skyldighet, som i 20 § sägs, eller till stöd för ansökan om utrymningshjälp mot bättre vetande eller av grov vårdslöshet lämnat oriktig uppgift, straffes med fängelse eller dagsböter. Böterna tillfalla kronan.

Om besvär.

36 §.

Är någon missnöjd med beslut, som enligt denna förordning meddelats av luftskyddschef, må klagan däröver föras hos vederbörande länsstyrelse. Besvär över beslut enligt denna förordning av inkvarteringsnämnd må anföras hos den i 13 § första stycket avsedda myndigheten.

Besvär enligt första stycket skola inom tjugu dagar från den, då klaganden erhöll del av beslutet, hava inkommit till den myndighet, vars beslut överklagas. Sistnämnda myndighet åligger att med eget yttrande skyndsamt översända handlingarna till besvärmyndigheten.

Beslut enligt denna förordning av länsstyrelse i annat ärende än enligt 30 eller 34 § må överklagas hos Kungl. Maj:t inom tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut. Över beslut av länsstyrelse enligt 30 § må klagan icke föras.

För medlemmar av hushåll må talan föras av den, som förestår hushållet.

37 §.

Enskild sakägare, som är missnöjd med utrymningshjälpnsnämnds beslut, må anföras besvär hos kammarrätten. Besvären skola till utrymningshjälpnsnämnden avlämnas, i fall, som avses i 33 § första stycket, före klockan tolv å trettionde dagen efter det ersättningslängden blev tillgänglig för granskning och eljest inom samma tid efter det klaganden erhöll del av beslutet.

Klagan över länsstyrelses beslut i ärende, som i 34 § sägs, må av vederbörande fattigvårdssamhälle eller kommun föras hos kammarrätten. Besvären skola inom tid, som i första stycket nämnts, räknat från det klaganden erhöll del av beslutet, avlämnas till länsstyrelsen.

Länsstyrelse och utrymningshjälpnsnämnd, som mottagit besvär, skola

skyndsamt med eget yttrande översända besvärshandlingarna till kammar-rätten.

Över kammarrättens beslut må klagan icke föras.

38 §.

Den omständigheten, att besvär i de 36 § första stycket och 37 § omför-mälda fall inkommit direkt till vederbörande besvärsmyndighet, utgör icke hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären inkommit före utgången av den för varje särskilt fall stadgade besvärstiden.

39 §.

Beslut om utrymningshjälp eller om ersättningskyldighet därför verk-ställes utan hinder av att beslutet icke vunnit laga kraft.

Hava besvär, som av enskild sakägare förts över honom ålagd ersättnings-skyldighet, bifallits, och är klaganden i följd därav berättigad till återbäring av erlagt eller uttaget ersättningsbelopp, skola stadgandena om restitution av kronoutskylder och om ränta därvid äga motsvarande tillämpning.

Särskilda bestämmelser.

40 §.

Vad i denna förordning stadgas om utrymningshjälp vid bortflyttning skall i tillämpliga delar gälla vid omflyttning inom viss kommun; dock att jämväl de åtgärder, som enligt denna förordning ankomma å inkvarteringsnämnd, skola handhavas av dem, som utöva ledningen av luftskyddet inom kommunen.

Konungen äger förordna, att utrymningshjälp skall utgå och bestämmelserna i denna förordning om sådan hjälp helt eller delvis vara tillämpliga i andra fall än förut i denna förordning är sagt.

41 §.

Förflyttar sjukhus i samband med utrymning sin verksamhet till annan ort, skall verksamheten där bedrivas under samma förvaltningsformer som tidigare, och skola i sådant fall bestämmelserna i denna förordning äga tillämpning å dem, som vårdas å sjukhuset, allenast i fråga om naturahjälp i form av resa.

42 §.

De närmare bestämmelser med avseende å tillämpningen av denna förord-ning, som må finnas erforderliga, meddelas av Konungen eller, i den mån Konungen därom förordnar, av den i 13 § första stycket angivna myndigheten.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2) **L a g****om vissa skyldigheter för kommun i avseende å utrymning m. m.**

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Kommunerna i riket äro skyldiga att i den omfattning Konungen bestämmer fullgöra arbetsuppgifter, vilka vid utrymning i anledning av krig eller krigsfara av luftskyddsart eller annat område eller vid planläggning för sådan utrymning uppkomma i avseende å ordnande av inkvartering, handhavande av utrymningshjälp samt ombesörjande av erforderligt bistånd i övrigt åt dem, vilka flyttat från sin bostad eller bostadsort och tagit uppehåll inom kommunen.

Konungen äger föreskriva, att skyldigheten att fullgöra arbetsuppgifter av den art, som i första stycket sägs, skall beträffande viss eller vissa kommuner avse jämväl det fall, att ett större antal personer av annan anledning än utrymning tillfälligt tager uppehåll inom kommunen.

2 §.

Handhavandet av de uppgifter, som jämlikt denna lag åläggas kommunerna, skall ankomma å kommunala inkvarteringsnämnder, vilka därvid skola efterkomma de föreskrifter, som meddelas av den i 13 § första stycket förordningen om utrymningshjälp avsedda myndigheten.

3 §.

Särskild inkvarteringsnämnd skall, efter förordnande av Konungen eller den myndighet, som avses i 13 § första stycket förordningen om utrymningshjälp, tillsättas inom kommun, till vilken jämlikt förefintliga planer för utrymning ett större antal personer skall bortflytta.

Har Konungen meddelat föreskrift enligt 1 § andra stycket skall kommun, som beröres av föreskriften, ock tillsätta särskild inkvarteringsnämnd.

Är ej särskild inkvarteringsnämnd tillsatt, skall kommunen uppdraga åt annan kommunal myndighet än fattigvårdsstyrelse att vara inkvarteringsnämnd.

4 §.

I fråga om de kostnader, som uppkomma vid fullgörandet av inkvarteringsnämnds åligganden, skall följande gälla.

Vid internatförläggning anställd personal med arbetsuppgifter, för vilkas fullgörande särskild personal var anställd redan före utrymningen, skall avlönas av den, som före utrymningen svarade för avlöningen till sådan personal.

Den kommun, inom vilken särskild inkvarteringsnämnd är verksam, skall bestrida kostnaderna för arvoden åt ledamöterna i nämnden för deltagande i dess sammanträden.

Övriga kostnader bestridas av statsverket.

Kommun, inom vilken inkvarteringsnämnd är verksam, är berättigad att av statsverket erhålla förskott å de utgifter, för vilka kommunen ej själv svarar. Förslår ej erhållet förskott för verksamhetens uppehållande, åligger det dock kommunen att, i avvaktan på vederbörlig utanordning, förskottsvis ställa egna medel till förfogande för gäldande av de erforderliga kostnaderna.

5 §.

Konungen äger meddela närmare bestämmelser angående inkvarteringsnämnder samt rörande tillämpningen av denna lag i övrigt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

3) Lag

om ändrad lydelse av 18 § luftskyddslagen den 11 juni 1937 (nr 504).

Härigenom förordnas, att 18 § luftskyddslagen den 11 juni 1937 skall erhålla följande ändrade lydelse:

18 §.

I fråga om åtgärder, som föranledas av utrymning eller undanförande för luftskyddsändamål, äger Konungen, utan hinder av vad ovan är stadgat, meddela särskilda föreskrifter angående luftskyddets organisation och förberedande.

Konungen äger ock meddela särskilda föreskrifter om luftskyddets organisation i fråga om fartyg samt kommunikationsverk och andra verk, företag eller inrättningar av större omfattning eller särskild beskaffenhet ävensom beträffande fästnings försvarsområde eller krigsskådeplats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

4) Förordning

med vissa bestämmelser om legosängsavgifter under utrymning.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Är å sjukhus, varå lagen om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus är tillämplig, legosängsavgiften satt till lägre belopp för sjuka från det landstings område eller från den kommun, som driver sjukhuset, än för andra sjuka, skall, oavsett vad därom eljest må vara bestämt, till förstnämnda grupp hänföras person, som vid intagningen vistades inom landstingsområdet eller kommunen av den anledningen att han av myndighet i vederbörlig ordning

blivit i samband med utrymning av luftskyddsart eller annat område ålagd eller uppmanad bortflytta.

2 §.

För sjukhusvård, som meddelats person, vars vistelse inom landstingsområdet eller kommunen är föranledd av åläggande eller uppmaning som i 1 § sägs, är den, som driver sjukhuset, berättigad till ersättning av statsmedel i enlighet med vad i lag är stadgat om ersättning för sjukhusvård av krigsskadade, dock med avdrag för vad den, som erhållit sjukhusvården, själv guldit. Sådan ersättning må ej anses såsom utrymningshjälp.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de genom propositionen framlagda författningsförslagen, får utskottet hänvisa till propositionen.

Sociala försvarsberedskapskommittén har i sitt den 22 december 1939 dagtecknade, såsom del II betecknade betänkande (statens off. utredn. 1939: 45) till behandling upptagit frågan om hjälp åt de medborgare, vilka vid utrymning i anledning av krig eller krigsfara åläggas eller uppmanas att bortflytta. Betänkandet utmynnar, bland annat, i förslag till förordning om utrymningshjälp samt till lag om skyldighet att utgiva ersättning för utrymningshjälp.

Vissa andra spörsmål, som ha samband med civilbefolkningens bortflyttning vid luftskyddstillstånd, ha gjorts till föremål för behandling i en inom socialdepartementet utarbetad promemoria. Efter det vissa allmänna synpunkter på utrymningsproblemet anförts behandlas i promemorian utrymningsens praktiska genomförande, dess organisation samt bestridandet av kostnaderna för utrymningen. I anslutning till de förslag, som framkommit i promemorian, ha utarbetats och vid promemorian fogats vissa författningsutkast, nämligen utkast till lag om skyldighet för kommun att fullgöra vissa av luftskyddsarts utrymning m. m. föranledda arbetsuppgifter, till lag om ändring i vissa delar av luftskyddslagen den 11 juni 1937 (nr 504) och till kungörelse om inkvarteringsnämnder.

Såväl kommitténs förslag som det i promemorian upptagna förslaget ha varit föremål för remissbehandling. Med ledning av de inkomna yttrandena ha förslagen sedermera blivit föremål för överarbetning inom socialdepartementet.

Propositionen innehåller redogörelser för gällande bestämmelser om utrymning (sid. 13—16), för kommitténs förslag (sid. 16—19), för departementspromemorian (sid. 19—20) samt för departementschefens förslag (sid. 20—93). Under sistnämnda avsnitt behandlas i särskilda kapitel frågorna om utrymningsens organiserande (sid. 20—37) och om utrymningskostnaderna (sid. 38—

46) samt den föreslagna förordningen om utrymningshjälp. Under sistberörda avdelning ingå redogörelser för spörsmålen om olika former av utrymningshjälp och dessas innebörd (sid. 46—55), om förutsättningarna för erhållande av utrymningshjälp (sid. 55—62), om skyldighet att ersätta erhållen utrymningshjälp (sid. 62—70) samt om ersättningskyldighetens realiserande (sid. 71—76). Specialmotivering till nämnda förordningsförslag återfinnes å sid. 76—86 samt motivering till övriga genom propositionen framlagda författningsförslag å sid. 86—93.

Frågan angående organiserandet av utrymningen av luftskyddsorster eller andra områden i anledning av krig eller krigsfara ävensom angående åtgärder för att såvitt möjligt motverka de menliga följder, som därvid uppkomma för den bortflyttande befolkningen, påkallar i det rådande krisläget särskild uppmärksamhet. Utskottet finner det vara en angelägenhet av största betydelse, att denna fråga ofördröjligen bringas till sin lösning.

Utskottet.

I propositionen föreslås inrättande av ett centralt organ för ledningen och övervakningen av utrymningsväsendet samt tillskapande å inkvarteringsorterna av en lokal organisation för handhavande av de frågor, som sammanhånga med mottagandet av den bortflyttade befolkningen. Utskottet finner icke anledning till erinran mot den föreslagna organisationen. Vad angår inkvarteringscheferna vill utskottet emellertid framhålla angelägenheten av att de vid fullgörande av sina åligganden träda i nära förbindelse med vederbörande länsstyrelse, så att länsstyrelsen kan lämna inkvarteringscheferna det bistånd, som i olika hänseenden kan vara erforderligt.

Enligt utskottets mening äro de föreliggande författningsförslagen väl avvägda samt ägnade att läggas till grund för en lagstiftning i ämnet. Utskottet vill emellertid i anslutning till stadgandet i 4 § andra stycket förslaget till lag om vissa skyldigheter för kommun i avseende å utrymning m. m. framhålla, att vad i nämnda stycke föreskrives uppenbarligen bör äga tillämpning jämväl å personal, som handhar arbetsuppgifter, vilka äro jämförliga med dem, för vilkas fullgörande särskild personal var anställd redan före utrymningen.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot de genom förevarande proposition framlagda förslagen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 11 april 1940.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Hagman, Löfvander, Linnér, Forslund, Wistrand, Näslund* och *Nils Elovsson*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Hage, Olovson* i Västerås, *Pettersson* i Hällbacken, *Hallagård, Molander* och *Sandström* samt fröken *Ebon Andersson*.
